

Ústavněprávní čtení (ÚČTo)

Právnická fakulta MU, jaro 2023

- Vyučující:** Jaroslav Benák & Zuzana Vikarská
kontakt: patecek@law.muni.cz, MS Teams (**dav250r**)
- Rozsah kurzu:** 10 x 90 minut formou seminární výuky
+ samostudium v rozsahu cca 30-50 stran týdně
- Termíny výuky:** pátky 8:15 – 9:45, místnost č. 253
(možnost setkání již v 8:00 u kávy či čaje)
- Anotace:** Kurz ústavněprávního čtení je vypsán v doktorském programu Katedry ústavního práva a politologie, je však otevřen rovněž pro motivované studenty Mgr. studia se zájmem o ústavní právo, politologii či politickou filosofii.
Na jaře 2023 budeme číst knihu Nicka W. Barbera, ***The Principles of Constitutionalism*** (OUP 2018) a doplňovat ji dalšími akademickými texty. Účast v kurzu vyžaduje Vaši průběžnou přípravu a chuť diskutovat.
- Podmínky:** Průběžná příprava, pozorné čtení, aktivní účast na min. 8 setkáních a moderování min. 1 setkání. Dále je třeba se aktivně zúčastnit setkání s autorem, bude-li se konat, a připravit si pro něj otázky s dvoutýdenním předstihem.
- 1. setkání:** **pátek 3. 3. 2023, 8:15 – 9:45**
Barber, Ch1 Introduction (str. 1-19)
Jak po přečtení úvodní kapitoly rozumíte pojmům *negativní* a *pozitivní konstitucionalismus*? Souhlasíte s autorem, že hlavním účelem státu je péče o blaho lidu?
- 2. setkání:** **pátek 10. 3. 2023, 8:15 – 9:45**
Barber, Ch2 Sovereignty (str. 21-50)
Jak chápe Barber suverenitu v pojetí deskriptivním vs. normativním? Jaké výhrady prezentuje Barber proti Schmittovu pojetí suverenity? Má-li být suverenita principem konstitucionalismu, které hodnoty rozvíjí?
- 3. setkání:** **pátek 17. 3. 2023, 8:15 – 9:45**
Barber, Ch3 Separation of Powers (str. 51-83)
Barber identifikuje dva základní cíle, které může dělba moci sledovat. Které to jsou? Jak Barber vnímá pojmy pozitivní a negativní svobody a proč je to důležité pro hodnocení různých pojetí dělby moci? A je vůbec princip dělby moci důležitý pro fungování státu?

4. setkání: pátek 24. 3. 2023, 8:15 – 9:45

Barber, Ch4 The Rule of Law (str. 85-119)

Proč lidé (ne)jednají v souladu s právem? Musí být právo dobré, aby bylo právem? Pokud má být právo měněno, kdo to má dělat, soudy či zákonodárce? A existuje rozdíl mezi formálním a materiálním pojetím *rule of law*?

5. setkání: pátek 31. 3. 2023, 8:15 – 9:45

Barber, Ch5 Civil Society (str. 121-146)

V čem jsou si rodina a stát podobné? Jaké různé sociální entity jsou pro stát relevantní? Co k tomu řekli (napsali) Thomas Hobbes, Georg Hegel, Adam Smith, Carl Schmitt či Neil MacCormick? A co na to vše říká Nick Barber?

6. setkání: pátek 21. 4. 2023, 8:15 – 9:45

Barber, Ch6 Democracy (str. 147-186)

K čemu jsou nám parlamenty? Kdy je zastupitelská demokracie lepší volbou než demokracie přímá? Jaké jsou různé role politických stran ve státě? A kdo má činnost politických stran kontrolovat (a jak moc)?

7. setkání: pátek 28. 4. 2023, 8:15 – 9:45

Barber, Ch7 Subsidiarity (str. 187-218)

Princip subsidiarity pochází z katolické nauky. Jaké dvě složky má tento původní princip? A v čem je ten „ústavní“ princip subsidiarity jiný? Je spojen převážně s efektivitou rozhodování, nebo je dobrem sám o sobě?

8. setkání: pátek 5. 5. 2023, 8:15 – 9:45

Barber, Ch8 Conclusion (str. 219-239)

Kde leží hranice mezi špatnou ústavní úpravou a „good-enough“ ústavní úpravou? Jak si vede česká ústava? Trpí nějakým deficitem, který by bylo záhodno upravit, nebo by snahy o její zlepšení vedly k destabilizaci systému?

9. setkání: pátek 12. 5. 2023, 8:15 – 9:45

(čtení TBD)

10. setkání: pátek 19. 5. 2023, 8:15 – 9:45

(čtení TBD)

Literatura:

- N. W. Barber, *The Principles of Constitutionalism* (OUP 2018)
- N. W. Barber, *The Constitutional State* (OUP 2010)